

KULTURNÍ KALENDÁŘ

města

HRANIC

Září 1961

Vydává Osvětová beseda v Hranicích — Cena 20 hal.

Kulturní kalendář na září.

3. ne Indie z blízka. Pásmo filmů slovem doprovází Dr. Boris Merhaut. Osvětová beseda. 19,30 hod.
9. so Festival mládí. Sraz mládeže. Veselice, estráda,
10. ne národopisné soubory, sport. Park, sokolovna, osvětová beseda, stadion.
16. so Blažek: Třetí přání. Severomoravské divadlo Šumperk. ZK HCV.
24. ne Beskydské divadlo. Candoni: Přání sobotního večera. Sokolovna, 20,00 hodin.

Výstava malířského díla českých impresionistů. (Panuška, Ullman, Rada, Kuba, Hudeček, Kalvoda, Kavan, Bubeníček, Radimský, Lolek, Úprka a jiní.)

Gotický sál radnice do 15. září.

Program v čs. stát. lázních Teplice nad Bečvou.

1. pá Večer náladové hudby.
2. so Národopisné pásmo: „Slavičín 35“, krojovaná skupina.
5. út Indie včera a dnes. Přednáší dr. Merhaut.
6. st Malý smyčcový orchestr ZK Sigma. Zpívá Věra Šabacká.
8. pá Slovácký krůžek zaměstnanců.
9. so Večer u Lehára. Zpívají členové divadla Z. Nejedlého Opava.
13. st Koncert na přání pacientů. Orchester ZK Sigma.
15. pá O rodinném právu. Přednáška.
16. so Vik. Švihlíková: Klavírní koncert.
20. st Malý smyčcový orchestr ZK Sigma. Zpívá Věra Šabacká.
21. čt Pražská estráda „Píseň pro neděli“.

22. pá Národopisný soubor „Bača“ ZD ČSD Valašské Meziříčí.
23. so Árie z oper. Zpívají členové opery Zd. Nejedlého Opava.
27. st Večer náladové hudby. Orchester ZK Sigma Hranice.
28. čt 100 minut dobré pohody. Estráda souboru DO Prostějov.
29. pá O vzniku Teplíc. Přednáška.
30. so Árie z oper. Zpívají členové Národního divadla Praha.

Program hranických kin.

KINO SVĚT:

- 1.— 5. Pohled do očí. ČSSR.
- 6.— 7. Letiště nepřijímá. ČSSR. Mládež ne.
- 8.—11. Příběh čisté lásky. Japonsko. Širokoúhlý. Mládež od 10 let.
- 12.—14. Nasredinův návrat. SSSR. Mládež ano.
- 15.—18. Jak je důležité mít Filipa. Anglie. Mládež ne.
- 19.—21. Za tichého večera. Bulharsko. Mládež od 10 let.
- 22.—25. Rušný den. SSSR. Širokoúhlý. Mládež od 10 let.
- 26.—28. Stará garda. Francie. Mládež od 10 let.
- 29.—30. Pouta. ČSSR.

KINO OKO:

- 1.— 4. Kóta 905. Jugoslávie. Mládež od 10 let.
- 5.— 7. Krakatit. ČSSR. Mládež ne.
- 8.—11. La Cucaracha. Mexiko. Mládež ne.
- 12.—14. Dcera strážce majáku. SSSR. Mládež od 10 let.
- 15.—18. Za cenu života. Rumunsko. Mládež od 10 let.
- 19.—21. Pomsta. Španělsko. Mládež ne.

- 22.—25. Nabídka k sňatku. Maďarsko. Mládež ne.
 26.—28. Nábřeží úsvitu. Francie. Mládež ne.
 29.—30. Prostý příběh. SSSR. Mládež ne.

Představení pro mládež:

2. Vynález zkázy. ČSSR.
 9. Tajemství pevnosti. SSSR. Česká verze.
 16. Junák Marko. ČSSR.
 23. Nešikovné slůně. ČSSR.
 30. Milióny na ostrově. Jugoslávie. Česká verze.

Kino ČAS každou neděli od 9 do 11,30 hod. nepřetržitě.

Založení KSČ v Hranicích.

Vojtěch Král.

Zapůjčil okresní archiv na Potštátě a muzeum
 v Hranicích.

Dokončení.

V roce 1927, po reformě volebního řádu a reformě veřejné správy, kdy na okrese se stali neomezenými pány okresní hejtmani a v zemi zemští presidenti, byly vypsány volby do okresních a zemských zastupitelství.

Zastupitelstva však neměla rozhodujícího práva, nýbrž jen hlas poradní, protože každé usnesení těchto volebních sborů, které se skládaly ze dvou třetin z volených zástupců a z jedné třetiny z jmenovaných zástupců, mohl okresní hejtman nebo zemský president právem veta zrušit. Stejně i potvrzování členů těchto volených sborů prováděl okresní hejtman ze své moci a mohl každé potvrzení — aniž by udal důvod — do funkce člena městského, okresního nebo zemského zastupitelství odmítnouti. I reforma volební měla znemožnit to, aby naše strana na okrese se mohla voleb zúčastnit a postavit své vlastní kandidáty. Proto se vyžadovalo, aby předložená kandidátní listina byla podepsána nejméně sto vo-

ličí — řádně zanesenými v stálých voličských seznamech s právem hlasovacím — a řádně ověřena zástupci okresního hejtmanství.

Dále každá strana musela složit zálohu na náklady s volbami spojenými. Vyší zálohy určovalo okresní hejtmanství. Strana, která neobdržela dostatečný počet hlasů na zvolení kandidáta, musela podle tohoto zákona hradit všechny výlohy spojené s vydáním kandidátních listin a s celou volební procedurou. Přes tyto překážky strana do voleb na hranickém okrese šla a plně se jich zúčastnila. Věděla, že zde z politického hlediska může využít veřejné tribuny k tomu, aby ve všech místech, všem občanům objasňovala svůj program a své cíle, veřejně odkrývala zradu, podlost a škodlivost počínání druhých politických stran na zájmeh pracujícího lidu i státu, ve prospěch kapitalistů a celého buržoazního zřízení. V této době hranický okres, podle zmíněné reformy, byl začleněn do připravovaného župního zřízení, které mělo sídlo v Olomouci.

V roce 1928 byl boj s likvidátory v Rudých odborech, Heisem a Nádvoříkem, kteří vedli Mezinárodní všeoborový svaz. Pro své likvidátorské a oportunistické názory byli ze strany vyloučeni a přešli znovu do lůna sociálně demokratické strany. Tak i u nás v Hranicích proběhl tento očišťovací boj ve straně a v Rudých odborech a pět soudruhů bylo vyloučeno ze strany a s nimi přes dvacet členů Rudých odborů přešlo zpět do sociálně demokratické strany.

Naše odborové skupiny přešly celé do průmyslových svazů, které se vytvořily. V téže době byl vydán zákon o gentském systému, který byl hlavně namířen na rozbití a zničení Rudých odborů, protože podle tohoto zákona mohl dostati podporu v nezaměstnanosti jen ten, který byl odborově organizován, jehož svaz podporu v nezaměstnanosti měl ve svých stanovách a také tuto členstvu vyplácel.

V roce 1928 musel soudruh Král pro perzekuci, teror a nemožnost najít zaměstnání, opustit Hranicko. Funke a vedení celého politického života převzal soudruh Alois Hlobil, který byl t. č. zaměstnán v Družstvu zaměstnanců železnice v Přerově, a dojížděl každý den do Hranic ke své rodině. V této době začal také aktivně pracovat soudruh Josef Perdula. Činnost strany se zdárně rozvíjela. Strana měla již své hluboké kořeny v řadách uvědomělého revolučního dělnictva.

Tyto moje paměti by mohli doplnit soudruzi, kteří společně se mnou pracovali po celý čas, co jsem byl činný na Hranicku. Jsou to: Antonín Melecký a Marie Melecká, jeho manželka, nám. Svobody 18 (nyní nám. K. Gottwalda), Karel Tomečka, Čaputova ul., Antonín Řehula, truhlář z Drahotuš, Josef Kubica z Olšovce, Bedřich Šidlík z Hustopeče n. B., František Válek, František Steiner ze Zámrska, Anna Hlobilová z Hranic na Hrázi č. 11, Alois Kolář, krejčí z Lipníka n. B. a Hynek Kožušník z Ostravy a ostatní soudruzi z Hranic a okolí.

Podepsán: Vojtěch Král v. r.

Doslov redakce.

Vojtěch Král, jak z jeho paměti každý poznal, je zakladatelem KSČ v Hranicích. Na pamětech jsme nic neměnili z piety k pisateli a také proto, že není nikoho, kdo by si počátky strany v Hranicích v celém úhrnu pamatoval lépe. Vojtěchu Královi vděčíme za to, že nám zaznamenal tyto počátky strany a že nezůstaly zapomenuty.

Kdo to byl Vojtěch Král? Narodil se 12. dubna 1898 v Hranicích, pocházel z chudé rodiny dělníka Josefa Krále, který byl zakladatelem sociálně demokratické strany v Hranicích. Vojtěch Král se vyučil soustružníkem kovu v bývalé továrně fy Kunz v Hranicích.

Pro své levičácké smýšlení a pro boj za KSČ míval politické rozepře se svým otcem. Pro svou iniciativní politickou průbojnost ztrácel Vojtěch Král jedno zaměstnání

ni za druhým. Za rozšiřování letáků byl také vězněn jeden a půl roku v Novém Jičíně. Tam hrozil zahájením hladovky. Na písemnou prosbu, kterou podal jeho starý otec, jemuž byl oporou ve stáří, kanceláři presidenta republiky, byl z vězení propuštěn. Marně však hledal zaměstnání jak v Hranicích, tak i v Brně. Teprve v Jihlavě jej zaměstnal v autodílně podnikatel, jemuž politické přesvědčení Vojtěcha Krále nevadilo. Potřeboval dobrého, pracovitého dělníka a tím Vojtěch Král byl. Když později majitel autodílny z Jihlavy koupil v Praze menší továrničku, přešel s ním do Prahy i Vojtěch Král. Tam byl neznámý a přečkal šťastně i dobu okupace a po válce opět politicky pracoval.

Dne 22. března 1953 tragicky zahynul jako předseda městského národního výboru v Praze-Karlíně.

Závěrem ještě několik vysvětlení a oprav, protože lidé nejsou neomylní.

Hostinec „U Weissbrodů“ postavil před první světovou válkou hostinský Bartek a získal jej továrník Oskar Wolf, výrobce likérů. Hostinec byla přízemní budova a teprve po roce 1930 jej továrník Wolf vystavěl do dnešní podoby a nazval její hotel Moravia. Dnes je v něm umístěna zemědělská učňovská škola.

V roce 1921 v Drahotuších nemluvil soudruh Antonín Zápotocký, ale tajemník Hess. Soudruh Antonín Zápotocký mluvil v Hranicích teprve jako president republiky v sádech Zdeňka Nejedlého v době, kdy se léčil v lázních Teplicích n. B.

Namalování rudé hvězdy na Svrčovské skále provedli soudruzi Antonín Čížek a Rajmund Zlatohlávek. Hvězda byla na bílém podkladě a byla přes metr vysoká. Maloval ji soudruh Čížek, který byl uvázan na provaze. Hvězdu dala správa lázní Teplice zabílit vápnem. Byla však těmito soudruhy obnovena. Soudruh Zlatohlávek má jako jeden z prvních členů KSČ v Hranicích uchovanou starou legitimaci — původní, která má evid. číslo 2.

Soudruh Antonín Čížek i po svém vyloučení z KSC zůstal dále smýšlením komunista. Byl poněkud prudké, nespoutané letory a těžce nesl stranickou kázeň. Za své komunistické přesvědčení byl v roce 1939 na podzim gestapem zatčen a v koncentračním táboře umučen.

V Drahotuších v letech, o nichž se zmiňuje ve svých pamětech Vojtěch Král, byla tiskárna „Snaha“ — majitel Olšovský. Byla tam zřízena proto, že v Hranicích byla již Družstevní tiskárna a tak nebyla pro druhou tiskárnu dána koncese. Teprve později se tiskárna přestěhovala do Hranic.

Závěrem vyzýváme všechny ty soudruhy, které soudruh Král ve svém závěru uvedl, aby doplnili jeho paměti, zvláště pak po roce 1928.

Dalo by se také jistě mnoho zajímavého napsat o redakci ilegálního časopisu Jiskra, kolportovaného za okupace v Hranicích, o uschovávání rozmnožovacího přístroje a o psaní nápisů vápnem na chodnících i veřejných budovách, jako na radnici pod okny městské policie „Spi sladce“.

Tím uzavíráme „Paměti Vojtěcha Krále“ a těšíme se, že nezůstanou osamoceny a že brzy budeme moci uveřejnit další materiály.